

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ
КАФЕДРА АКТОРСЬКОЇ МАЙСТЕРНОСТІ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан факультету
соціальної педагогіки та психології
О.В. Пономаренко
« » 2016 р.

Етика актора

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

підготовки спеціаліста
спеціальності 026 «Сценічне мистецтво»
освітня програма «Театральне мистецтво»

Укладач : Соколовська Н. П. - викладач, заслужена артистка України

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри акторської
майстерності
Протокол № 1 від "23" серпня 2016 р.
Завідувач кафедри
Г.В.Локарева

Ухвалено науково-методичною радою
факультету соціальної педагогіки та
психології
Протокол № 1 від "29" 2016 р.
Голова науково-методичної ради
факультету А.П. Поплавська

2016 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів: 1,5	Галузь знань: 02 - культура і мистецтво	Нормативна
Загальна кількість годин: 54	Спеціальність: 026 «Сценічне мистецтво»	Рік підготовки:
	Освітня програма «Театральне мистецтво»	1-й
Тижневих аудиторних годин для денної форми навчання: 2		Освітньо-кваліфікаційний рівень: спеціаліст
	10 год.	
	Практичні	
	10 год.	
	Самостійна робота	
		34 год.
		Вид контролю: залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Етика актора» є засвоєння студентами теоретичних знань з етики актора. Формування у студентів вмінь та навичок професійного володіння цими знаннями на практиці. Виховання студентів як високоосвічених, культурних людей та компетентних фахівців в своїй галузі.

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- 1) Допомогти студентам засвоїти, теоретично та практично, основні правила акторської етики.
- 2) Підготувати студентів до колективної творчості відповідно до законів акторської етики та дисципліни.
- 3) Підвищити культурний та моральний рівень студентів.
- 4) Виховати у студентів «театральний смак».
- 5) Навчити правилам елементарної акторської гігієни.
- 6) Навчити студентів етичним принципам та законам сценічного мистецтва.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

Знати:

- поняття етика та її предмет;
- засоби виховання колективного відчуття;
- правила поведінки на репетиціях або виставах;
- правила спілкуванні з акторами та режисером під час репетицій, та в інших випадках;
- основні принципи та правила акторської етики;
- роль дисципліну у творчому процесі;
- умови та процес створення перед робочого стану;

- правила та роль акторської гігієни.

На основі засвоених знань студент повинен

Уміти:

- професійно спілкуватися з акторами та режисером під час репетицій, та в інших випадках;
- працювати у театрі згідно етичних принципів актора;
- з повагою відноситись до керівництва, молодих акторів та інших працівників театру;
- дотримуватись правил театральної дисципліни;
- налаштовуватись на роботу як фізично так і психологічно;
- дотримуватись правил колективної творчості у театрі;
- підтримувати бездоганний особистий вигляд;
- берегти театральне майно;
- з повною відданістю підтримувати загальний робочий процес театру;
- приймати активну участь у творчому житті театру.

Міждисциплінарні зв'язки: вивчення курсу «Етика актора» органічно взаємопов'язане з курсами «Майстерність актора», «Робота з творчими колективами», «Психологія спілкування», «Охорона життя та здоров'я людини», «Етика» та «Охорона праці в галузі».

3. Програма навчальної дисципліни

Розділ 1. Етика актора та виховання в собі відчуття колективізму.

Тема 1. Принцип К,С.Станіславського «Любіть мистецтво в собі, а не себе в мистецтві» як невід'ємна складова акторської етики.

Тема 2. Дисципліна в колективній творчості.

Розділ 2. Етичні правила та вимоги репетиційного процесу.

Тема 3 Підтримка робочої атмосфери в колективі перед виставою чи репетицією як важлива умова творчого процесу.

Тема 4. Акторський колектив за Михайлом Чеховим.

4. Структура навчальної дисципліни.

Назви розділів і тем	Кількість годин					
	усього	денна форма				
		у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Розділ 1. Етика актора та виховання в собі відчуття колективізму.						
Тема 1. Принцип К,С.Станіславського «Любіть мистецтво в собі, а не себе в мистецтві» як невід'ємна складова акторської етики.	16	3	3			10
Тема 2. Дисципліна в колективній творчості.	14	3	3			8
Разом за розділом 1	30	6	6			18
Розділ 2. Етичні правила та вимоги репетиційного процесу						
Тема 3 Підтримка робочої	10	2	2			6

атмосфери в колективі перед виставою чи репетицією як важлива умова творчого процесу.					
Тема 4.Акторський колектив за Михайлом Чеховим.	14	2	2		10
Разом за розділом 2	24	4	4		16
Усього годин	54	10	10		34

5. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Принцип К,С.Станіславського «Любіть мистецтво в собі, а не себе в мистецтві» як невід’ємна складова акторської етики.	3
2	Дисципліна в колективній творчості.	3
3	Підтримка робочої атмосфери в колективі перед виставою чи репетицією як важлива умова творчого процесу.	2
4	Акторський колектив за Михайлом Чеховим.	2
	Разом	10

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Принцип К,С.Станіславського «Любіть мистецтво в собі, а не себе в мистецтві» як невід’ємна складова акторської етики.	3
2	Дисципліна в колективній творчості.	3
3	Підтримка робочої атмосфери в колективі перед виставою чи репетицією як важлива умова творчого процесу.	2
4	Акторський колектив за Михайлом Чеховим.	2
	Разом	10

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Принцип К,С.Станіславського «Любіть мистецтво в собі, а не себе в мистецтві» як невід’ємна складова акторської етики.	10
2	Дисципліна в колективній творчості.	8

3	Підтримка робочої атмосфери в колективі перед виставою чи репетицією як важлива умова творчого процесу.	6
4	Акторський колектив за Михайлом Чеховим.	10
Разом		34

8. Види контролю і система накопичення балів

Накопичення балів студентами відбувається в період вивчення дисципліни на підставі проведення викладачем двох основних видів контролю: **поточного** (перевірка рівня засвоєння студентами навчального матеріалу в обсязі певної теми чи окремого розділу) та **підсумкового** (перевірка рівня засвоєння студентами навчального матеріалу по завершенню курсу).

2 семестр

Поточне тестування та самостійна робота		Залік	Сума
Атестація 1	Атестація 2	40	100
Розділ 1	Розділ 2		
30	30		

Максимальна кількість балів за результатами поточного контролю складає 60 балів за теоретичні знання та практичні вміння, а саме:

- усні відповіді за планом практичних занять, доповнення й аналіз прослуханих відповідей, виконання презентацій з обраних тем згідно з програмою, Допуск до підсумкового контролю - 35 балів.

Максимальна кількість балів за результатами підсумкового контролю (залік) складає 40 балів, а саме:

- 10 балів – підсумкове самостійне електронне тестування;
- 15 балів – Усні відповіді на питання заліку для перевірки якості засвоєння теоретичного матеріалу курсу.
- 15 балів – Співбесіда за результатами практично-пошукового завдання

№ з/п	Вид контрольного заходу	Кількість контрольних заходів	Кількість балів за 1 захід	Усього балів
1.	Усні відповіді за планом практичних занять, доповнення й аналіз прослуханих відповідей. <i>Термін виконання: у межах підготовки до практичних занять (розділ 1).</i>	3	5	15
2.	Виконання практично-пошукового завдання. <i>Термін виконання: під час проведення практичних занять (розділ 1).</i>	1	20	20
3.	Усні відповіді за планом практичних занять, доповнення й аналіз прослуханих відповідей. <i>Термін виконання: у межах підготовки до практичних занять (розділ 2).</i>	3	5	15
4.	Тестування за результатами вивчення матеріалу (Розділ 1).	1	10	10

		<i>Термін виконання: під час проведення практичних занять (розділ 2).</i>			
5	Залік	Теоретична складова. Самостійне проходження електронного тестування в СЕЗН ЗНУ за результатами вивчення матеріалу розділу 1,2. <i>Термін виконання: упродовж тижня після проведення лекційного заняття з останньої теми розділу 2.</i>	1	10	10
		Теоретична складова. Усні відповіді на питання заліку для перевірки якості засвоєння теоретичного матеріалу курсу. <i>Термін виконання: згідно з розкладом екзаменаційно-залікової сесії (розділи 1,2).</i>	1	15	15
		Практична частина. Співбесіда за результатами практично-пошукового завдання <i>Термін виконання: згідно з розкладом екзаменаційно-залікової сесії (розділи 1,2).</i>	1	15	15
		Усього	11		100

Критерії оцінювання роботи на практичних заняттях:

Оцінка «відмінно» (5 балів):

- свідоме, правильне, глибоке й повне засвоєння і розуміння програмного матеріалу;
- виклад матеріалу впевнений, логічний, лаконічний, аргументований;
- уміння аналізувати відповідні положення, поняття, твердження;
- самостійне, творче застосування знань.

Оцінка «добре» (4 бали):

- свідоме з незначними помилками та прогалинами засвоєння програмного матеріалу, які студент спроможний виправити після зауважень або за допомогою викладача;
- самостійне репродуктивне застосування знань;
- деякі порушення логіки та послідовності відповіді.

Оцінка «задовільно» (3 бали):

- механічне, фрагментарне засвоєння матеріалу із великими прогалинами;
- порушення логіки та послідовності відповіді, недостатня самостійність мислення.
- репродуктивне застосування знань за вказівками викладача.

Оцінка «незадовільно»: (0-2 бали):

- відсутність знань, умінь та навичок;
- несвідоме, механічне, фрагментарне засвоєння матеріалу з великими прогалинами;
- відсутність самостійності, неспроможність виправити помилки при зауваженні чи додаткових запитаннях.

Критерії оцінювання індивідуального практично-пошукового завдання (макс - 20 балів):

Оцінка «відмінно» (17-20 балів):

- виклад матеріалу логічний та послідовний;
- самостійне, творче, ініціативне застосування знань;
- поєднання повноти та лаконічності у виконанні завдання;
- відмінна якість оформлення.

Оцінка «добре» (12-16 балів):

- виклад матеріалу логічний, послідовний, лаконічний;
- самостійне репродуктивне застосування знань за вказівками викладача;
- старанність і вправність застосування набутих знань;
- добра якість оформлення.

Оцінка «задовільно» (6-11 балів):

- механічність, фрагментарність викладу матеріалу;
- порушення логіки та послідовності подання інформації;
- недостатня самостійність мислення;
- задовільна якість оформлення.

Оцінка «незадовільно» (0-5 балів):

- відсутність виконання всіх завдань;
- неповне висвітлення матеріалу;
- фрагментарність подання інформації;
- незадовільна якість оформлення.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

ЗА ШКАЛОЮ ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

9. Рекомендована література

Основна:

1. Буров А. «Актёр и образ. Труд актёра». К., Переиздание, 2001.- 342 с.
2. Журавков М.Г. «Что изучает этика» / М.Г. Журавков. - Х., 2002.- 481 с.
3. Сиднёв Л.Н. «Десять лекций по этике»: Полиграф. Запорожье, - 220 с.

4. Станиславский К.С. «Этика»: Искусство. - М., Переиздание, 2005 - 198 с.
5. Станиславский К.С. «Работа над собой»: Артист. Режиссёр. Театр. - М., 2003. - 590 с.
6. Титаренко А.И. «Предмет этики, основания обсуждения и перспективы исследования. Вопросы философии». - 2001., №2.- 256 с.
7. Целикова О.П. «Мораль и этическая теория». - М., Переиздание, 1999.- 498 с.
8. Чехов М. «Об искусстве актёра». Т.2, Искусство. - М., 2004.- 589 с.
9. Зеленова И.Н. «Основы этики». Мн., 1998.- 479 с.
10. «Словарь по этике». М., 2005.- 567 с.
11. Эфрос А.В. Репетиция - любовь моя / А.В. Эфрос. – М.: Вече., 1993. – 318 с.
- 13.Немирович-Данченко В.И. О творчестве актера / В.И. Немирович-Данченко. – М.: Искусство, 1984. – 370 - С.10.
- 14.Стромов Ю.А. Путь актера к творческому перевоплощению / Ю.А. Стромов. - М.: ВТО, 1976. – 80 с.
- 15.Техника и технология сцены: Учеб. пособие для высш. и сред. учеб. заведений искусств и культуры / В. В. Базанов ; Ленингр. гос. ин-т театра, музыки и кинематографии. – Ленинград : Искусство, 1976. – 368 с. : ил.

Додаткова:

1. Гусейнов А.А., Ирлитц Г. «Краткая история этики». М., 2002.- 345 с.
2. Джавахарли Т.М. «Из истории домарксистской этической мысли». Тбилиси, Переиздание, 2001.- 502 с.
3. Иванов В.Г. «История этики древнего мира». Л., 2003.- 523 с.
4. Кропоткин П.А. «Этика». М., 1999.- 456 с.
5. Мур Дж. «Принципы этики». М., 2003.- 280 с.
6. «Очерки истории русской этической мысли». М., 2000.-432 с.
7. «Словарь по этике». М., 2005.- 567 с.
8. Шварцман К.А. «Новые тенденции в развитии современной буржуазной этики». М., Переиздание, 1999.- 452 с.
9. Шишкин А.Ф. «Из истории этических учений» / А.Ф. Шишкин М., 1999.- 476 с.
10. Заславская Л.Н. Актерские штампы и их преодоление. - М. : Искусство, 1988. – 220 с.

Інформаційні ресурси

1. Акимов Н. П. Не только о театре; // [Электронный ресурс].-Режим доступа: <http://teatr-lib.ru/Library/>
2. Арто А. Театр и его двойник: Манифесты. Драматургия. Лекции. Философия театра / Сост. и вст. ст. В. И. Максимова, коммент. В. И. Максимова и А. Ю. Зубкова.; // [Электронный ресурс].-Режим доступа: <http://teatr-lib.ru/Library/>
3. Барбой Ю. М. К теории театра: Учебное пособие.; // [Электронный ресурс].-Режим доступа: <http://teatr-lib.ru/Library/>
4. Барбой Ю. М. Структура действия и современный спектакль.; // [Электронный ресурс].-Режим доступа: <http://teatr-lib.ru/Library/>
5. Брук П. Пустое пространство / Пер. с англ. Ю. С. Родман и И. С. Цимбал, вступ. ст. Ю. И. Кагарлицкого, коммент. Ю. Г. Фридштейна и М. Е. Швыдкого.; // [Электронный ресурс].-Режим доступа: <http://teatr-lib.ru/Library/>
6. Выготский Л. С. К вопросу о психологии творчества актёра .; // [Электронный ресурс].-Режим доступа: <http://teatr-lib.ru/Library/>
7. Кнебель М. О. Слово в творчестве актёра. 3-е изд. испр. .; // [Электронный ресурс].-Режим доступа: <http://teatr-lib.ru/Library/>

8. Кнебель М. О. О действенном анализе пьесы и роли. 3-е изд.; // [Электронный ресурс].-
Режим доступа: <http://teatr-lib.ru/Library/>